

**EL LLIBRE DE LA SETMANA**

**PERFIL**

**FINS ARA INÈDITA EN CATALÀ, EIDER RODRIGUEZ (ERRETERIA, 1977) HA EXCEL·LIT EN EL CONTE, TOT I QUE TAMBÉ HA PUBLICAT LITERATURA INFANTIL I ASSAIG. 'UN COR MASSA GRAN' ÉS EL SEU QUART LLIBRE DE NARRACIONS, PUBLICAT EN BASC EL 2017**

# La floridura del melic

JORDI LLAVINA

imatge que el va desencadenar, l'impuls seminal. En el titulat *Joc*, Joan Vinyoli va reflexionar sobre el tedi de viure a partir del billar. Sempre he pensat que la *revelació* –l'ham, en la terminologia carneriana– era la semblança de color entre el vori i la cera; el blanc trencat d'aquella bola sense autonomia que, finalment, clava un cop de puny (metafòric) damunt la taula amb l'objectiu de reclamar al “jugador empedreït” –¿Déu, el destí?– que la retiri del feltre verd per poder sentir “com, inactiu, el vori es fa de cera, / que fondrà, al capdavall, la mà del foc”.

*Un cor massa gran* és un notabilíssim llibre de contes. Hi ha un estil molt ferm que els agermana tots i, encara més, hi ha en tots els relats personat-

Sovint, quan lleigeixo un poema –un poema que expliqui alguna cosa, s'entén–, em pregunto quina devia ser la

ges que pateixen i que no acaben de sortir d'ells mateixos. Però s'hi escarrassen. Hi trobem, per exemple, una noia, filla única d'un pare alcoholitzat i una mare molt desesperançada, el pensament constant de la qual és tornar enrere. Tan i tan enrere, fins quan encara ni existia: aquesta és la seva manera de neutralitzar tant de dolor o de plantar-hi cara. En un altre relat coneixem una família que tenen la cara i bona part del cos cremats: ¿quin és el misteri que amaguen aquestes cremades? En un tercer, una senzilla bombona de butà, en un balcó, adquireix una esgarrifosa concreció: com si fos la mica d'altura que cal a una nena per abraçar el buit. El suïcidi és un dels molts temes del llibre: el fet d'anar a buscar la mort, no pas que la mort ens trobi, sembla el desig d'alguns personatges, que podrien actuar ben diferentment de com ho fan davant l'experiència de l'amor: “A nosaltres no ens han educat per a l'amor. Si apareix, caldrà suportar-lo tan bé com es pugui; però buscar-lo, mai”.



**UN COR MASSA GRAN I ALTRES RELATS**  
EIDER RODRIGUEZ  
PERISKOPI / LITERATURA  
RANDOM HOUSE  
TRAD. PAU JOAN HERNÁNDEZ  
330 PÀG. / 19 €

el llombrígoli, en comptes de rabejar-s'hi, hi temi els efectes d'una estranya, nova dolença. (L'anàlisi mèdica determinarà que la floridura és, simplement, una mica de borra despresada de la roba.) I també aquella intimitat compartida entre una nena basca de classe mitjana i un nen saharauí acollit durant l'estiu, de la qual els pares d'ella no sospiten res. O aquella altra intimitat entre una turista basca i un embrutit taxista argentí, dins el cotxe d'ell, que aboca a un final infame. No és l'única dona que pateix els abusos dels mascles ensalvatgits.

*Un cor massa gran* –molt ben traduït, per cert, per Pau Joan Hernández– demostra que la realitat és tan complexa que, en algunes ments, es distorsiona d'una manera inevitable: penso en la dona que un dia es descobreix que les mans que branda ja no són les seves i a qui, al cap d'un temps, passa el mateix amb les orelles. La dona és una mica excèntrica, però la seva fòbia no em sembla pas cap *boutade*! La vida humana té recursos de sobres per fer-se'ns, de vegades, molt estranya. Rodriguez no renuncia a escriure sobre el terrorisme o sobre l'herència de la Guerra Civil, i ho fa amb valentia, sense prejudicis. Els seus contes poden semblar freds; les seves anàlisis, un punt asèptiques. L'emoció es conté molt bé (una mica menys, en el conte de l'avi que torna, tantes dècades després, al seu poble natal amb el net). Però al meu entendre en la majoria d'aquests relats, magnífics, hi ha com un ressò de la veu dels personatges, que sembla que ens diguin: “No ens oblideu del tot. I, si podeu, protegiu-nos!” Començant pel primer, en què una dona, separada de fa temps, acabarà, requerida per la seva filla, cuidant el seu exmarit, com qui té cura d'un vell indefens... però familiar. ♦♦

**Complexitat i distorsió**

En la narrativa tan lírica d'Eider Rodriguez –escriu *lírica*, per descomptat, en un sentit admiratiu– hi ha algunes imatges, algunes situacions tan poderoses, que sembla que, a partir d'elles, el text no pugui sinó anar-se desenrotllant implacablement. Com la bola de billar vinyoliana. Aquell mioma que acaba dins una peixera i que pateix una estranya *transformació* (escriu la paraula amb tota la intenció kafkiana): quin relat més pertorbador! Aquell cos despulat d'un vell, entrevist, per sorpresa, en la intimitat d'una habitació (i que amaga, també, un secret de família). Aquella floridura blanca que una noia que viu una crisi –de fet, com pràcticament tots els personatges de l'obra– es descobreix al melic: que irònic, per cert, que una persona es miri

**'UN COR MASSA GRAN' DEMOSTRA QUE LA REALITAT ÉS TAN COMPLEXA QUE, EN ALGUNES MENTS, ES DISTORSIONA D'UNA MANERA INEVITABLE**



CELIA ATSET

## Malaltia, felicitat, etcètera

ALBERT FORNS

De novel·les d'aprenentatge se'n publiquen una pila cada any, i mai hi falta el primer petó o el divorci traumàtic dels pares,

ni una veu que combini il·lusions i plans fins que el protagonista creix i aprèn a escriure un *bildungsroman*.

*Gina*, el debut de Maria Climent, a priori podria semblar una més d'aquestes històries de descoberta i autoconeixement, perquè també desgrana la tríada iniciàtica –infantesa, adolescència i emancipació–, en aquest cas d'una traductora ebrenca a la Barcelona actual. I sí, hi ha una nena que vol que els pits li creixin més ràpid, i també hi ha un Erasmus revelador i un pis a Gràcia,

perquè la llibertat sempre és una gran ciutat. Però, per sort, a mesura que deixem enrere l'educació sentimental –si no hi ha traumes, totes les infanteses són igual d'avorrides– la novel·la va madurant. I a la inevitable crònica del precariat contemporani, a *Gina* s'hi afegeix una trama molt més interessant: el testimoni d'algú que busca ser feliç de manera obstinada i infatigable.

Aquesta recerca, aquests personatges que de manera conscient es pregunten com viure, a quines coses donar importància i a quines no, és un dels èxits del text. Perquè la Gina no només busca ser

feliç amb les parelles, que veu com matalassos d'Ikea que cal anar provant fins que trobes el que fa per tu. El llibre no és només una “orografia de les meves relacions”, sinó que també hi desfilen amigues i confidents, psicòlegs, *coaches* i tota mena de terapeutes alternatius amb els quals la Gina intentarà plan-

tar cara a la matracca del jutge interior i a les paràlisis derivades de les “pors felices”, les que patim la majoria de la població.

Perquè per a la Gina la vida no és només fer d'Amélie per Montmartre, que ben aviat apareixen els conflictes i els obstacles en forma



SARA CABARROCAS



**GINA**  
MARIA CLIMENT  
L'ALTRA / ALFAGUARA  
176 PÀG. / 17,90 €

d'una malaltia greu. “Com més lleig se'm quedava el cos, més l'estimava”, confessarà la protagonista, que malgrat la por i la vergonya, l'ansietat o la tristesa, no s'arronsarà mai. I si li cal reinventar-se es reinventarà, deixarà les pors enrere i ho tornarà a intentar.

Pel dialecte ebrenç, que amara tot el relat, alguns podrien emparentar Gina amb *Primavera, estiu, etcètera*, de Marta Rojals, però el monòleg interior i les reflexions neuròtiques de la protagonista l'acostarien més al *Permagel* d'Eva Baltasar, amb molt més sentit de l'humor. I sí, potser a estones el llibre és desmanegat i desigual, com passa amb algunes primeres novel·les, però la tendresa, la força i la vitalitat de la veu narradora podrà amb tot, fins i tot amb les nostres petites reticències. ♦♦